

DIRŽININKS JUONS EILIERAŠTĖ

Vėns iš aktyviausių pirmųjų žurnala „Žmaitiu žemė“ bendradarbiu bova Plungie gyvenėns poets Diržininks Juons. Eiliva ons žemaitėškā. Išsėskirė anuo lirėnė eilieraštė. Kelė eš anū bova išspausdintė žornalė. Nemažā parašė ėr jumuoristėniu eilieraštii. Anėi iš kėtū autuoriu panašiū kūrėieliu išsėskirė sava liaudėškomo, turtingu žemaitėšku žuodīno. Skaitā anus (ėš pėrma žvilgsnė „balabaikas“) ėr nejustiuom pradedi šīpsuotėis, nes pasėjunti ligo klausītomeis senuojė kaima vīru „smailiuos“ rokundas.

J. Diržininks rašė lig sava gyvenėma paibaiguos. Vėinamė iš paskotėniūju sava laiškū redakcėjė (1999 m. sausė 4 d.) ons rašė: „Sirguliuoju. Gydausi. Kemšasi kraujagyslės. Noriu kurti, rašyti. Rašau. Neseiniai porą humoreskų parašiau. [...]“

Tou karta atsiūstū J. Diržininka eilieraštii dar nebovuom spausdėnė. Pateikam skaitītuojuo anus šemė leidėnė numerie.

ŽUODIS

Mon Pondėivalis nedevė sparnum,
Tik devė žuodi, nuostabė sparnouta,
Katros pakėlst vėrš aukštum kalnum,
Kor ė sapnelie mona nesapnouta.

Pakėlst tas žiuodis vėrš šalėis gimtuos,
Rūpintuojieli mīlėma aplonka.
Ton žuodi tonkė mīlėma kartuos
I pasimatīma ka ės par lonka.

Tas žuodis nutop ont šėrdėis jaunuos
I ons pragīst kap paukštis nuostabiausis.
I to narasi gražesnies dainuos
Už ton, kor sava žuodės to išausi.

NABŽĖNAU, NABŽĖNAU...

Pėlkā gelvos šin karta mienou
Kap tas ožtrėns pri garėnės.
Aš pri longa siedo siedniou
I galvuoja nusėmėnės.

Nabžėnau i kon badėrbė,
Nabžėnau i kon sakītė –
Magdė jiemė nuognė sėrptė
I sijuonā jims grėt plīštė.

Nažėnau, kon muotinālė
Tuos mergelkas pasakīs,
Vuo juk buobas tuos kap kalės
Jims bamatont ė praskīs.

Šakalis bematont šuoktė
Ims unt strienu, unt pakaušė...
I tumet galiesi soktėis,
Pripažintė savėm kalto...

VĖLKS I ZUIKIS

Kliuokėns, liuokėns parėn vėlks
Nasoprasi, a ons pėlks.
Porvėns, smorglėns, no, gal gėrts,
Vo zuikielis – kap tas šėlks.

Zgrebnos, strainos, no ėr jauns
Ons i Plungė iškeliaun.
Vėlks namata – tėisė šaun
I kap nuplakts dar subliaun:

– Kas parneš mon dar alaus,
Gelsva ėr so potelė,
Tas pas muni karaliaus
I na vėins – so panelė.

Dokterelė douso pats –
Duora merga ana ėr.
Tėp i sokas laika rats,
Sugirgždiedams vir, vir, vir...

Zoikis vėlkou jem alaus –
Rėk sosiedou, kāp narėks,
Je naimsi, paskiau bliaus
I nebgausi, je kuo rėks.

Vo diel sava dokterėis

Te nekvaršen ons galvuos.
Grēt medžiuotuojē patēis
Ton gražuolē ont kalvuos.

Senas, jaunas ē kupruotas
Diel tuo Jorgē ēn iš pruota.

Ka užliorlēn ons so dumpliems,
Sokas basas ē so klumpiems.

Veiz i Jurgi mergas vėsas,
Tėisės, aukštas, net ē klėšas.

Spie pamerkte ons vėsuoms,
I baguotuoms, i basuoms.

Veiz mergelkas i Jurgieli,
Kap i žali onžoulieli.

Riek armuonika i joukas
Kap tuos panas pu aplouka.

Kėlst pu žardėinas alamos,
Lig ont viejē draikuos kasas.

Vaikē net suprakaitava,
Sok mergelkas pasėgavė.

Ka gaidē pradies gėiduotė,
I nomelius rėks lapnuotė.

Rėks i panas palīdietė,
Pri klietelės paplepietė.

NAPAŽĪSTAT MONA BARBĒS...

Napažīstat mona Barbės...
Būk sostīrės, būk sožvarbės,
Tavi stvers, apsoks, šuokdins
Ēr pri stala pasvadins.

Barščiu pusbliūdi išsriebės,
Ir ont krasės atsidriebės,
Siedi, veizi, dūma trauki,
Lig palaimints kažkuo lauki.

Barbė žėna: anuos nuori...
Trupni merga, gaspaduorė.
Sied i „Žiguli“, važiou;
Plana tor, kad anou kor...

Tau „Kalnapėlė“ botelka
Jau ē parvelk ta mergelka.
Vuo tuos macniuos ni pliečkelės
Naišgersi pas Barbelė.

I narėk nikam tručiznas,
Nu katruos sukripst ličinas.
Nu katruos išklerst lėižuvis
I galvuoji: „Jau pražovės“.

Nu katruos sukripst i kuojės,
Lig unt vuožė būtumi juojės.

Vo „Kalnapėlė“ išgierės,
Sau Barbelė nusitvierės,

(Nukelta i 32 p.)

Žemaitėjė. D. Mukienės portėgrapėjė

(Atkelta iš 31 p.)

Gali šuoktė, gali soktėis
Ēr pajaustė širdi plostant...

DRAUGIU RUODA

Oršolėlė, Barbė, Zuosė,
Rakiniedamas sau nuosė,
Švėisė, tėisė mums ėr saka:
– Tamstas neterškės ont mūsa taka...

– Kāp tamstas galėt tāp šnekietė –
Imsėt ėr kėpša išperiesėt.
Na kėtuokės juk unt šloutuoms
Grīžt iš padaubiū jau auštont.

Sosėvielosės vėnčergas.
Kas anuos?
A buobas, mergas?
Tik velnātė mėška žėna...

Barbė akis panarėna...
Užsidegusi spingsolė,
Pasėdiejosi sijuona,
Sosėmāstė aple Juona.

Juoniou narūp tuokė panas;
Iš dongaus nabėrst ėe manas.
Uns pri rimta darba stuojės;
Tuokė panas anam naiduomės.

KALIAUSIU MISIOS

Ronkas vėrp, kinkas dreb;
Pas Aguotės vės tėik sreb...

Kol pasied dar unt trinkalės,
Panašos i kelma sena.
Kelas, vėrst uns i pasėini,
Vo pasėinie – kėpšā vėinė.
Sapnie pėls i gerklė smala,
Dar – iš vėkada rasala.
Kėlnės pėlnas gelsva muolė,
Šuni apkabėn kap bruoli.
Bet ė tas šalėn grėt traukas,
I pagalba luodams šaukas.
Ronkas dreb ir sunkės kinkas,
Atsėkoustė nuorietom šinkas.
Skrondis gruobus gal sorītė,
Vuo sapnā tēi nematītė.
Unt stalum kėlbasu šūsnis,
Brėstom ėe par gėlės pusnis.
Tuokės vaišės na kuožna dėina.
Ka išauša gražos rīts,
Jem už šloutkuotė Aguotė,
Keltėis lėip, unt kuoju stuotėis.
Nadrėbsuosi kap kuoks Brėsios,
Vo juk ėr jau mūsa kaimė Misios –
Pati gažiausė iš gražiausiu
Stuovintiu laukūs kaliausiu.
Pamėiguojės kėik eglinė...
Kelas, trauk viel par pošina.
Pas Aguotė tuos vėnčergas
Braižuos viel – gal gaus ont bargas.
Bet Aguotė – už kačergas
I išvėjė net apžergusi...
Ka kišenie kėrmėns šnīpšt,
Nemiegink Aguotės grībšt.
Je toriesi bunta stuora,
Isėlės net ir par tuora.
Vo dabā tik pas kaliausė,
Je noėsi, prisiglausi.

1999 m. sausė 4 d.

Lietova. D. Mukienės portėrapėjė